Lietas Nr. A420506313
Lietas arhīva Nr. A42-02007-14/17

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014.gada 7.jūlijā

Administratīvā rajona tiesa

šādā sastāvā: tiesnese D.Makarova,

piedaloties pieteicējam /pers. A/, Ķekavas novada pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Ķekavas novada Domes pārstāvim, zvērinātam advokātam, Imantam Muižniekam un trešajai personai /pers. C/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Ķekavas novada Domes 2013.gada 10.oktobra lēmuma Nr.2.§9. „Par ziņu par deklarēto dzīvesvietu anulēšanu /pers. A/" atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Ķekavas novada Domes Iedzīvotāju reģistrācijas jautājumu komisijas 2013.gada 30.augusta lēmumu Nr.1§ (protokols Nr.14) (turpmāk – sākotnējais lēmums) anulētas ziņas par pieteicēja /pers. A/ deklarēto dzīvesvietu nekustamajā īpašumā /adrese/(turpmāk – strīdus nekustamais īpašums). Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicējs vērsās Ķekavas novada Domē (turpmāk – Dome).

Ar Domes 2013.gada 10.oktobra lēmumu Nr.2.§9. „Par ziņu par deklarēto dzīvesvietu anulēšanu /pers. A/" (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts. Pārsūdzētais lēmums pamatots ar šādiem argumentiem un apsvērumiem.

[1.1] Pieteicējs strīdus nekustamajā īpašumā deklarējies kopš 2003.gada 7.jūlija. Deklarēšanās juridisko pamatu nav iespējams uzzināt, jo dzīvesvietas deklarācijas par 2003.gadu nav saglabājušās. Dzīvesvietas deklarēšanas likums stājās spēkā 2003.gada 1.jūlijā, līdz ar to Dzīvesvietas deklarēšanas likuma pārejās noteikumu 1.punkts uz pieteicēju nav attiecināms.

[1.2] Pieteicējs un /pers. E/, kuras nāves rezultātā strīdus nekustamo īpašumu ir mantojusi trešā persona /pers. C/, nebija noslēguši laulību, līdz ar to pieteicējs nav atzīstams par /pers. E/ likumisko mantinieku. Pilnvarojumi, kurus /pers. E/ bija izsniegusi pieteicējam saistībā ar sava nekustamā īpašuma /adrese/pārvaldību, atbilstoši Civillikuma 2312.pantam ir zaudējuši spēku ar /pers. E/ nāvi. /pers. E/ ar pieteicēju nebija noslēgusi arī ne īres, ne nomas līgumu, kas dotu pieteicējam tiesisku pamatu būt deklarētam strīdus nekustamajā īpašumā.

Arī pašreizējā nekustamā īpašuma īpašniece, trešā persona, /pers. C/ apliecina, ka nav noslēgusi vienošanos ar pieteicēju par trešajai personai piederošā strīdus nekustamā īpašuma izmantošanu. Iestādei arī nav informācijas, ka būtu uzsākta tiesvedība par īpašuma tiesībām. Turklāt tiesvedības uzsākšana pati par sevi nerada personai tiesības būt deklarētai konkrētajā adresē. Līdz ar to Dzīvesvietas deklarēšanās likuma izpratnē pieteicējam šobrīd nav tiesiska pamata būt deklarētam strīdus nekustamajā īpašumā.

[1.3] Dzīvesvietas deklarēšanās likuma 12.pantā noteikts, kādos gadījumos anulē deklarēto dzīvesvietu. Likumā sniegts izsmejošs uzskaitījums gadījumiem, kādos iestādei ir tiesības anulēt ziņas par personas deklarēto dzīvesvietu. Izskatāmajā lietā ir iestājies norādīta panta pirmās daļas 2.punktā paredzētais apstāklis.

[1.4] Atbilstoši šā likuma 2.panta otrajai daļai dzīvesvietas deklarēšanas fakts pats par sevi nerada civiltiesiskas saistības. Līdz ar to dzīvesvietas deklarēšana vai nedeklarēšana (ziņu par deklarēto dzīvesvietu anulēšana) nekādi neietekmē nekustamā īpašuma lietošanas tiesības – nedz rada, nedz izbeidz tās. Dzīvesvietas deklarēšana ir atdalīta no civiltiesiskām attiecībām, tātad pašvaldībai nav jāvērtē civiltiesisko darījumu tiesiskais raksturs no īpašuma vai lietošanas tiesību viedokļa. Šādi strīdi ir jārisina pašām privātpersonām, neiesaistot valsts un pašvaldības iestādes. Tā kā jautājumus par īpašuma tiesību rašanos un izbeigšanos regulē Civillikums, strīdi, kas saistīti ar lietojuma tiesībām, izšķirami vispārējās jurisdikcijas tiesā, līdz ar to šādi strīdi nav pašvaldības kompetencē.

[2] Nepiekrītot pārsūdzētajam lēmumam, pieteicējs 2013.gada 11.novembrī vērsās administratīvajā tiesā, lūdzot atcelt pārsūdzēto lēmumu. Pieteicējs norādījis, ka strīdus nekustamais īpašums ir pieteicēja vienīgā deklarētā dzīvesvieta, un pieteicējs tur dzīvo arī pašlaik, jo pieteicējam par to bijusi vienošanās ar iepriekšējo nekustamā īpašuma īpašnieci /pers. E/, kura 2012.gada 14.oktobrī nomira, bet īpašuma tiesības uz strīdus nekustamo īpašumu reģistrēja viņas māsa, trešā persona, /pers. C/ kā tuvākā mantiniece. Pieteicējs arī norādījis, ka kopš 1991.gada viņam bija kopīga saimniecība ar /pers. E/.

[3] Dome tiesai iesniegtajā paskaidrojumā pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu, atsaucoties uz pārsūdzētajā lēmumā ietvertajiem motīviem.

[4] Pieteicējs tiesas sēdē lūdza apmierināt pieteikumu, paskaidrojot, ka pieteicējs strīdus nekustamajā īpašumā ir deklarējies kopš 2003.gada, kad viņam uz šādu nepieciešamību norādīja pašvaldības darbinieki. Kad pieteicējs deklarējās strīdus nekustamajā īpašumā, viņš tajā dzīvoja kopā ar /pers. E/, ar kuru pieteicējs kopā būvēja dzīvojamo māju strīdus nekustamajā īpašumā. /pers. E/ teica, ka attiecībā uz savu mantu, tostarp strīdus nekustamo īpašumu, sastādīs testamentu, novēlot to pieteicējam, taču nepaspēja to izdarīt. Šobrīd ziņas par pieteicēja dzīvesvietu strīdus nekustamajā īpašumā sakarā ar jaunās īpašnieces lūgumu ir anulētas, taču tai pašā laikā pašvaldības iestāde norāda uz nepieciešamību deklarēt jaunu dzīvesvietu, pretējā gadījumā pieteicējs tiks saukts pie administratīvās atbildības. Taču, tā kā pieteicējs joprojām dzīvo strīdus nekustamajā īpašumā, viņam nav iespējas un nepieciešamības deklarēties citā nekustamajā īpašumā. Pieteicējs arī norādīja, ka starp viņu un /pers. C/ šobrīd tiesā tiek risināts strīds par izlikšanu no strīdus nekustamā īpašumā.

Domes pārstāvis tiesas sēdē lūdza pieteikumu noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem, kā arī paskaidrojot, ka iestādei, saņemot personas iesniegumu par deklarētās dzīvesvietas anulēšanu citai personai, ir nepieciešams pārbaudīt, vai attiecīgajai personai ir tiesības dzīvot konkrētajā īpašumā. Tā kā pieteicējam nav tiesību dzīvot strīdus nekustamajā īpašumā, tad iestādei bija jāanulē ziņas par pieteicēja deklarēto dzīvesvietu strīdus nekustamajā īpašumā.

Trešā persona tiesas sēdē lūdza pieteikumu noraidīt, paužot viedokli, ka pieteicējam nav tiesību lietot strīdus nekustamo īpašumu un dzīvot tajā, jo tas pieteicējam nepieder, un trešā persona nav devusi pieteicējam piekrišanu lietot strīdus nekustamo īpašumu un dzīvot tajā. Trešā persona arī paskaidroja, ka pieteicējs šobrīd strīdus nekustamajā īpašumā nedzīvo.

Motīvu daļa

[5] Lietā izšķirams jautājums, vai iestāde pamatoti anulēja ziņas par pieteicēja deklarēto adresi strīdus nekustamajā īpašumā.

[6] Gadījumus, kādos anulējamas ziņas par deklarēto dzīvesvietu, noteic Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmā daļa. Tie ir divi, proti, dzīvesvietas deklarētājs vai viņa likumiskais pārstāvis, vai dzīvesvietas deklarētāja vai viņa likumiskā pārstāvja pilnvarota persona, deklarējot dzīvesvietu, sniegusi nepatiesas ziņas (1.punkts), attiecīgajai personai nav tiesiska pamata dzīvot deklarētajā dzīvesvietā (2.punkts).

Iestāde administratīvo aktu pamatojusi ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmās daļas 2.punktu, uzskatot, ka pieteicējam nav tiesiska pamata dzīvot strīdus nekustamajā īpašumā.

Novērtējusi lietā noskaidrotos apstākļus un iegūtos pierādījumus, tiesa uzskata, ka šāds iestādes secinājums ir pāragrs.

[7] Tiesiskos pamatus personai apmesties uz dzīvi noteiktā nekustamajā īpašumā noteic Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3.panta otrā daļa. Saskaņā ar šo tiesību normu personai ir tiesisks pamats apmesties uz dzīvi noteiktā nekustamā īpašumā, ja tai pieder šis nekustamais īpašums, attiecībā uz to ir noslēgts īres vai nomas līgums vai šā īpašuma lietošanas tiesības tā ieguvusi uz laulības, radniecības, svainības vai cita likumiska vai līgumiska pamata.

Līdz ar to iestādei un administratīvajai tiesai ir jāpārbauda: 1) vai personai pieder nekustamais īpašums, kurā deklarēta dzīvesvieta; 2) vai persona atrodas īres vai nomas vai cita veida līguma, piemēram, uztura līguma, tiesiskajās attiecībās ar izīrētāju vai iznomātāju; 3) vai persona lieto nekustamo īpašumu uz laulības, radniecības, svainības pamata; 4) vai persona lieto nekustamo īpašumu uz likuma pamata.

No ierakstiem zemesgrāmatā *(lietas 8.lapa)* redzams, ka līdz 2013.gada 1.jūlijam strīdus nekustamais īpašums piederēja /pers. E/, kura, kā izriet no ierakstiem Iedzīvotāju reģistrā, 2012.gada 14.oktobrī nomira. Pēc /pers. E/ nāves par strīdus nekustamā īpašuma īpašnieci mantošanas rezultātā kļuva /pers. E/ māsa, šajā lietā pieaicinātā trešā persona, /pers. C/.

Tātad strīdus nekustamais īpašums pieteicējam nepieder un nekad arī nav piederējis, par ko lietā strīda nav. Lietā nav strīda arī par to, ka pieteicējs ar /pers. C/ kā tagadējo strīdus nekustamā īpašumā īpašnieci nav noslēdzis īres, nomas vai kādu citu civiltiesisku līgumu attiecībā uz strīdus nekustamā īpašuma lietošanu. Tāpat nav strīda, ka pieteicēju ar /pers. C/ nesaista laulības, radniecības vai svainības attiecības, jo lietā nav strīda arī par to, ka pieteicējs ar iepriekšējo strīdus nekustamā īpašuma īpašnieci /pers. E/ nebija

noslēdzis laulību likumā noteiktajā kārtībā.

Tomēr, kā redzams no lietas, pieteicējs dzīvesvietu strīdus nekustamajā īpašumā deklarēja jau 2003.gadā. Uz to ir norādījis pats pieteicējs, un to ir konstatējusi arī iestāde pārsūdzētajā administratīvajā aktā, kā dzīvesvietas deklarēšanas datumu norādot 2003.gada 7.jūliju. Lietā nav iesniegta dzīvesvietas deklarācija vai kāds cits dokuments, no kura būtu konstatējams, uz kāda pamata pieteicējs tika deklarēts strīdus nekustamajā īpašumā. Iestāde norādījusi, ka tā nav saglabājusi 2003.gada dzīvesvietas deklarācijas; arī pieteicēja rīcībā šāds dokuments nav saglabājies. Vienlaikus pieteicējs konsekventi iestādē un tiesā skaidroja, ka 2003.gadā, kad stājās spēkā Dzīvesvietas deklarēšanas likums, pieteicējam pašvaldības darbinieki norādīja uz nepieciešamību deklarēt dzīvesvietu. Pieteicējs arī skaidroja, ka kopš 1991.gada viņam bija kopdzīve ar /pers. E/, ar kuru pieteicējs kopā būvēja dzīvojamo māju strīdus nekustamajā īpašumā. Tāpēc pieteicējs, pamatojoties uz kopdzīvi ar tā laika strīdus nekustamā īpašuma īpašnieci, deklarēja savu dzīvesvietu strīdus nekustamajā īpašumā. To, ka pieteicējam bija kopdzīve ar /pers. E/ un ka pieteicējs ar /pers. E/ strīdus nekustamajā īpašumā būvēja dzīvojamo māju, faktiski nenoliedza arī šajā lietā pieaicinātā trešā persona /pers. C/, /pers. E/ māsa. /pers. C/ tiesas sēdē gan skaidroja, ka pēdējos dzīves gadus /pers. E/ dzīvoja Murjāņos, tomēr /pers. C/ nenoliedza, ka pieteicējs ar /pers. E/ būvēja dzīvojamo māju strīdus nekustamajā īpašumā, tieši pretēji – /pers. C/ tiesas sēdē skaidroja, ka pēc /pers. E/ nāves viņa turpina ar būvniecību saistītos jautājumus, lai pabeigtu iesākto būvniecību. Turklāt pieteicēja apgalvoto apstākli, ka strīdus nekustamajā īpašumā tiek būvēta dzīvojamā māja, apstiprina arī 1998.gada 5.oktobra būvatļauja *(lietas 52.lapa)*.

No minēto apstākļu kopuma jāsecina, ka pieteicējs 2003.gadā dzīvesvietu strīdus nekustamajā īpašumā deklarēja uz mutiskas vienošanas pamata ar tā laika strīdus nekustamā īpašuma īpašnieci /pers. E/. Tātad, tā kā iestāde 2003.gada 7.jūlijā deklarēja pieteicēja dzīvesvietu strīdus nekustamajā īpašumā, un, tā kā līdz pat 2012.gadam (kad iestājās /pers. E/ nāve) tā laika strīdus nekustamā īpašuma īpašniece /pers. E/ necēla prasību par pieteicēja deklarētās dzīvesvietas anulēšanu strīdus nekustamajā īpašumā, jāpiekrīt iestādes pārstāvim, ka 2003.gadā, kad pieteicējs deklarēja dzīvesvietu strīdus nekustamajā īpašumā, bija konstatējams tiesisks pamats šādas darbības veikšanai un par to nebija strīda ar tā laika strīdus nekustamā īpašuma īpašnieci.

Šajā sakarā ir ņemams vērā arī tas, ka /pers. E/ 2006.gada 27.februārī izsniedza pieteicējam zvērināta notāra apliecinātu pilnvaru, ar kuru pieteicējs pilnvarots pārvaldīt, pārzināt strīdus nekustamo īpašumu, slēgt visāda veida saimnieciskus līgumus, parakstīt visāda veida dokumentus par strīdus nekustamā īpašuma pārvaldīšanu un apsaimniekošanu, saņemt visus ienākumus, kā arī izdarīt visus vajadzīgos maksājumus, rūpēties par tīrību un kārtību, iesniegt un saņemt visāda veida ziņojumus, pieteikumu un citus dokumentus, brīvi rīkoties ar strīdus nekustamo īpašumu, tai skaitā pārdot, dāvināt, mainīt pēc saviem ieskatiem un veikt dažādas citas ar strīdus nekustamo īpašumu saistītās darbības *(lietas 22.lapa)*. Iestāde norādījusi, ka minētā pilnvara līdz ar /pers. E/ nāvi ir zaudējusi spēku, tomēr minētajai pilnvarai ir būtiska nozīme, skaidrojot pieteicēja tiesības būt deklarētam strīdus nekustamajā īpašumā, tāpēc tā ir ņemama vērā.

Tātad, tā kā pieteicējam 2003.gadā bija tiesisks pamats deklarēt savu dzīvesvietu strīdus nekustamajā īpašumā, un, tā kā ar pārsūdzēto lēmumu ir anulētas ziņas par pieteicēja deklarēto dzīvesvietu strīdus nekustamajā īpašumā, atbilstoši Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmās daļas 2.punktam nepieciešams konstatēt, ka šis tiesiskais pamats deklarēties strīdus nekustamajā īpašumā pieteicējam ir zudis.

[8] No pārsūdzētā lēmuma un arī no iestādes pārstāvja tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka tiesiskais pamats pieteicējam deklarēt dzīvesvietu strīdus nekustamajā īpašumā ir zudis, jo iepriekšējā strīdus nekustamā īpašuma īpašniece ir mirusi, un tagadējā strīdus nekustamā īpašuma īpašniece pieteicējam nav devusi atļauju būt deklarētam strīdus nekustamajā īpašumā.

Šajā sakarā visupirms nepieciešams norādīt uz to, ka saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 1.pantu šā likuma mērķis ir panākt, lai ikviena persona būtu sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību. Mērķis tiek īstenots, personai brīvi izraugoties savu dzīvesvietu saskaņā ar minētā likuma 3.panta pirmo daļu (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 10.oktobra sprieduma lietā Nr.SKA-311/2006 8.punktu*).

Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3.panta pirmā daļa noteic, ka dzīvesvieta ir jebkura personas brīvi izraudzīta ar nekustamo īpašumu saistīta vieta (ar adresi), kurā persona labprātīgi apmetusies ar tieši vai klusējot izteiktu nodomu tur dzīvot, kurā dzīvot tai ir tiesisks pamats un kuru šī persona atzīst par vietu, kur tā sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību.

Dzīvesvietas deklarēšanas jēga atbilstoši minētā likuma 3.panta pirmajai daļai ir nodrošināt, lai valstij būtu zināma adrese, kurā persona ir sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību. Līdz ar to reģistrētajām ziņām par personas dzīvesvietu maksimāli jāatbilst reālajai situācijai (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2008.gada 14.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-31/2008 12.punktu, 2011.gada 9.jūnija rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-512/2011 7.punktu*). Tātad dzīvesvietas deklarēšanas mērķis ir nodrošināt, lai persona būtu sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību.

Pieteicējs tiesas sēdē paskaidroja, ka viņš joprojām dzīvo strīdus nekustamajā īpašumā. Tas izriet arī no lietas, jo tiesas pavēstes un citus dokumentus tiesa pieteicējam ir sūtījusi uz strīdus nekustamo īpašumu, pieteicējs tos ir saņēmis un ir atsaucies uz tiem, tostarp ierodoties uz tiesas sēdi. No lietas izriet, ka arī iestāde dokumentus pieteicējam sūtījusi uz strīdus nekustamo īpašumu, un pieteicējs tos ir saņēmis, par ko liecina, piemēram, apstāklis, ka pieteicējs pēc iestādes uzaicinājuma ir ieradies iestādē viedokļa sniegšanai par izskatāmo lietu.

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka pieteicējs ir sasniedzams tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību strīdus nekustamajā īpašumā, tādējādi pieteicējs, būdams deklarēts strīdus nekustamajā īpašumā, nodrošina Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3.panta pirmajā daļā nosprausto dzīvesvietas deklarēšanas mērķi. Trešā persona tiesas sēdē gan norādīja, ka pieteicējs strīdus nekustamajā īpašumā šobrīd nedzīvo, taču, kā minēts iepriekš, atbilstoši Dzīvesvietas deklarēšanas likuma jēgai un mērķim personai konkrētajā nekustamajā īpašumā jābūt sasniedzamai tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību, un pieteicējs, kā jau norādīts, ir sasniedzams strīdus nekustamajā īpašumā. Tāpēc minētajai trešās personas norādei, kuru turklāt neapstiprina lietā esošie pierādījumi, izskatāmajā lietā nav izšķirošas nozīmes.

[9] Papildus minētajam norādāms, ka atbilstoši administratīvo tiesu praksei ziņas par deklarēto dzīvesvietu būtu jāanulē, pēc iespējas neapdraudot Dzīvesvietas deklarēšanas likuma mērķa sasniegšanu. Līdz ar to, ja pastāv pamats šaubīties par to, vai tiesiskais pamats dzīvošanai noteiktā dzīvesvietā tiešām zudis, tostarp, ja tiek norādīts uz civiltiesisku strīdu, likuma mērķis prasa ziņas par deklarēto dzīvesvietu pēc iespējas paturēt spēkā *(sk. Augstākās tiesas 2013.gada 11.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-0273-2013 8.punktu).*

Tiesa uzskata, ka izskatāmajā lietā pastāv pamats šaubīties par to, vai pieteicējam ir zudis tiesisks pamats būt deklarētam strīdus nekustamajā īpašumā – ne vien iepriekš norādīto apstākļu dēļ, bet arī cita iemesla dēļ. Proti, pieteicējs jau pirms sākotnējā lēmuma pieņemšanas bija informējis iestādi, ka starp viņu un /pers. C/ pastāv civiltiesisks strīds par strīdus nekustamo īpašumu. Šajā sakarā pieteicējs iestādei iesniedza kreditora pieteikumu, kas adresēts zvērinātam notāram un kurā pieteicējs lūdz pieņemt viņa kreditora pieteikumu /pers. E/ mantojuma lietā un atzīt pieteicēju par kreditoru attiecībā uz /pers. E/ atstāto mantojumu *(lietas 21.lapa)*. Šajā sakarā iestāde, kā norādīts sākotnējā lēmumā, sazinājās ar zvērinātu notāru, kas apstiprināja, ka 2013.gada 15.janvārī no pieteicēja tika saņemts kreditora pieteikums, ar kuru notārs iepazīstināja arī /pers. C/, bet nekādas tālākās darbības šajā sakarā notārs neveica.

Tātad faktiski iestādes rīcībā jau sākotnējā lēmuma pieņemšanas laikā bija informācija par to, ka starp pieteicēju un /pers. C/ pastāv civiltiesiska rakstura strīds. Turklāt apstrīdēšanas laikā pieteicējs papildus informēja iestādi, ka pieteicējs ne vien 2013.gada 15.janvārī ir iesniedzis notāram kreditora prasījumu, bet arī 2013.gada 8.septembrī nosūtījis /pers. C/ pretenziju par naudas summas kompensāciju vai vienošanās noslēgšanu ar pieteicēju. Pieteicējs iestādei arī norādīja, ka pieteicējs ar /pers. C/ risina civiltiesisko strīdu ārpustiesas kārtībā, un, kad šī kārtība tiks ievērota, pieteicējs Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā vērsīsies pret /pers. C/ tiesā *(lietas 18. – 19.lapa)*.

Tātad arī šis apstāklis norāda uz to, ka iestāde bija informēta par civiltiesiska strīda esību starp pieteicēju un /pers. C/.

Tiesa piekrīt iestādes viedoklim, ka civiltiesisku strīdu risināšana nav ne iestādes, ne arī administratīvās tiesas kompetencē. Tas konsekventi atzīts arī pastāvīgajā administratīvo tiesu judikatūrā, kurā norādīts, ka strīds starp nekustamā īpašuma īpašnieku un nekustamajā īpašumā dzīvojošu personu par tiesībām dzīvot nekustamajā īpašumā risināms Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā. Vienlaikus administratīvo tiesu judikatūrā konsekventi atzīts, ka pirms strīda civilprocesuālā atrisinājuma deklarētās dzīvesvietas ziņas nav anulējamas. Ja nekustamajā īpašumā reāli dzīvojošas (tajā sasniedzamas) personas tiesību tajā dzīvot neesība nav konstatēta ar tiesas spriedumu, un persona uz tiesas sprieduma pamata nav izlikta no šā nekustamā īpašuma, tad nav saskatāms pamats neatzīt personas tiesības deklarēt dzīvesvietu šajā adresē (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2008.gada 14.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-31/2008 12.punktu, 2012.gada 27.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-391/2012 16.punktu)*.

Šajā sakarā sistēmiski skatāma arī Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 10.panta pirmā daļa, kas noteic, ka iestāde pēc savas iniciatīvas reģistrē tādas personas dzīvesvietu, kura pati dzīvesvietu nav deklarējusi, ja konstatē adresi, kurā persona faktiski dzīvo. Atbilstoši minētajai normai iestādei pēc nekustamajā īpašumā faktiski dzīvojošas personas deklarētās dzīvesvietas ziņu anulēšanas būtu pēc savas iniciatīvas jāreģistrē ziņas par tās pašas personas faktisko dzīvesvietu tajā pašā adresē. Tas parāda, ka deklarētās dzīvesvietas ziņu anulēšana principā nav domāta situācijai, kurā persona reāli dzīvo deklarētajā dzīvesvietā. Šāds secinājums sistēmiski savienojas arī ar iepriekš izteikto atzinumu, ka deklarētās dzīvesvietas ziņu anulēšana veicama pēc civiltiesiskā strīda galīgas atrisināšanas. Civiltiesiska strīda par nekustamā īpašuma lietošanas tiesībām galīgais atrisinājums ir izlikšana no nekustamā īpašuma uz tiesas sprieduma pamata *(sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2012.gada 27.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-391/2012 16.punktu)*.

[10] Kā redzams no Tiesu informācijas sistēmā pieejamajiem datiem un kā tas izriet no tiesas sēdē lietas dalībnieku sniegtajiem paskaidrojumiem, trešā persona /pers. C/ ir vērsusies pret pieteicēju par izlikšanu no strīdus nekustamā īpašuma, par ko ir ierosināta lieta vispārējās jurisdikcijas tiesā, bet kas uz šā sprieduma sastādīšanas dienu vēl nav izskatīta.

Tas nozīmē, ka šobrīd civiltiesiskā kārtā tiek risināts strīds par pieteicēja tiesībām lietot strīdus nekustamo īpašumu un tajā dzīvot. Lai arī ar attiecīgo prasību tiesā trešā persona pret pieteicēju vērsās 2013.gada 25.oktobrī jeb 15 dienas pēc pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas, tiesa uzskata, ka šis apstāklis par vispārējās jurisdikcijas tiesā risināmo strīdu ir ņemams vērā, pirmkārt, tāpēc, ka iestāde jau pirms sākotnējā lēmuma pieņemšanas bija informēta par civiltiesisku strīdu starp pieteicēju un /pers. C/, un iestādei šajā sakarā bija nepieciešams noskaidrot un pārbaudīt nepieciešamos apstākļus, otrkārt, tāpēc, ka ar pieteicēja dzīvesvietas deklarēšanu strīdus nekustamajā īpašumā šobrīd tiek nodrošināta Dzīvesvietas deklarēšanas likuma mērķa sasniegšana, jo, kā jau norādīts, pieteicējs strīdus nekustamajā īpašumā ir sasniedzams tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību.

Savukārt attiecībā uz trešās personas tiesas sēdē pausto viedokli, ka pieteicējs nevar būt deklarēts strīdus nekustamajā īpašumā, jo pieteicējam nav tiesību to lietot un tajā dzīvot, norādāms, ka saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 2.panta otro daļu dzīvesvietas deklarēšanas fakts pats par sevi nerada civiltiesiskas saistības *(sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2011.gada 15.decembra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-1015/2011 8.punktu).* Dzīvesvietas deklarēšana vai nedeklarēšana (ziņu par deklarēto dzīvesvietu anulēšana) nekādi neietekmē nekustamā īpašuma lietošanas tiesības, proti, minētās darbības nedz rada, nedz arī izbeidz tās *(sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2008.gada 14.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-31/2008 12.punktu).* Citiem vārdiem, dzīvesvietas deklarēšana kādā nekustamajā īpašumā nepiešķirt konkrētai personai tiesības lietot šo nekustamo īpašumu, un otrādi – ziņu anulēšana par personas deklarēto dzīvesvietu neatņem šai personai tiesības lietot konkrēto nekustamo īpašumu. Kā jau vairākkārt norādīts, dzīvesvieta konkrētajā nekustamajā īpašumā tiek deklarēta, lai valsts un pašvaldība varētu sasniegt attiecīgo personu tajā, un izskatāmajā gadījumā attiecībā uz pieteicēju šis apstāklis ir īstenojies.

[11] Ņemot vērā iepriekš norādīto un konstatēto apstākļu kopumu, tiesa uzskata, ka, iekams ar spēkā stājušos tiesas spriedumu pieteicējs netiks izlikts no strīdus nekustamā īpašuma, ziņas par pieteicēja deklarēto dzīvesvietu strīdus nekustamajā īpašumā nav

anulējamas. Savukārt tā kā ar pārsūdzēto lēmumu šādas ziņas ir anulētas, tiesa atzīst, ka pieteikums ir apmierināms, bet pārsūdzētais lēmums ir atceļams.

[12] Administratīvā procesa likuma 126.panta otrā daļa noteic, ja pieteicējs no valsts nodevas samaksas bijis pilnībā atbrīvots un pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, valsts nodevu piespriež no atbildētāja.

Izskatāmajā lietā atbildētājas pusē ir pieaicināta Dome. Šī iestāde pieaicināta atbildētājas Ķekavas novada pašvaldības pusē, taču faktiski tā bija pieaicināma nevis Ķekavas novada pašvaldības pusē, bet gan Latvijas Republikas pusē, jo, kā atzinis Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments, administratīvajā procesā lietās par administratīvajiem aktiem un faktisko rīcību dzīvesvietas deklarēšanas funkcijas ietvaros atbildētājs ir valsts, kuras pusē pieaicina iestādi, no kuras pieteicējs prasa attiecīgu rīcību, vai citu institūciju, ja tas noteikts normatīvajā aktā (Administratīvā procesa likuma 34.pants) *(sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2013.gada 11.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-0273-13 21.punktu)*. Citiem vārdiem, dzīvesvietas deklarēšanas lietās pašvaldības iestāde, kas īsteno dzīvesvietas deklarēšanas funkciju, ir pieaicināma nevis attiecīgās pašvaldības, bet gan Latvijas Republikas pusē.

Taču jebkurā gadījumā, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta otro daļu valsts nodeva par pieteikumu par lietas ierosināšanu 28,46 *euro* apmērā piespriežama no Domes.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta otro daļu, 246. – 251.pantu un 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt pilnībā /pers. A/ pieteikumu.

Atcelt ar pieņemšanas dienu Ķekavas novada Domes 2013.gada 10.oktobra lēmumu Nr.2.§9. „Par ziņu par deklarēto dzīvesvietu anulēšanu /pers. A/".

Piespriest no Ķekavas novada Domes valsts nodevu 28,46 *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese D.Makarova